

VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

De Boelelaan 1105
Telefoon (020) 598.5337

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2026/40/1311

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak op het beroep van [appellant], [studentnummer], tegen de beslissing van de Examencommissie van de School of Business and Economics van de Vrije Universiteit Amsterdam, verweerster, waarbij in een opdracht Paper review van het vak Transport Economics van appellant fraude is vastgesteld en aan appellant een maatregel is opgelegd.

I. Loop van het geding

Appellant heeft bij het College van Beroep voor de Examens op 4 februari 2026 beroep ingesteld tegen de beslissing van verweerster van 23 januari 20226 waarbij is vastgesteld dat appellant fraude heeft gepleegd in een van de schrijfopdrachten van het vak Transport Economics. Verweerster heeft op grond daarvan aan appellant de maatregel opgelegd dat appellant voor het verslag een NVD krijgt, en heeft een fraudeaantekening opgenomen in het studentendossier van appellant. Op 4 februari 2026 is de ontvangst van het beroepschrift bevestigd en heeft het College aan verweerster gevraagd om in overleg met appellant na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Verweerster heeft appellant uitgenodigd voor een gesprek op 17 februari 2026. Er is geen minnelijke schikking tot stand gekomen. Verweerster heeft op 18 mei 2026 een verweerschrift ingediend. Het beroep is behandeld op de zitting van het College van 22 mei 2025. Appellant is was aanwezig, samen met groepslid Péter Kovács. Namens verweerster waren dr. Florian Heine (lid examencommissie) en Sophie Kulik (ambtelijk secretaris) aanwezig.

II. Feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten.

Appellant volgt de masteropleiding Spatial, Transport and Environmental Economics. Het vak bestaat uit een tentamen (70%) en drie groepsopdrachten (elk 10%). Om de cursus te behalen is een eindcijfer van 5,5 of hoger vereist, waarbij voor het schriftelijke tentamen afzonderlijk een minimumcijfer van 5,0 geldt. Verweerster heeft van de examinerator een melding van een vermoeden van fraude in de paper-review opdracht (de derde en laatste groepsopdracht van het vak) van appellant ontvangen. De melding had specifiek betrekking op het gebruik van kunstmatige intelligentie (hierna: AI) waar dit niet toegestaan was. In de studiehandleiding is opgenomen op welke wijze het gebruik van generatieve AI was toegestaan, namelijk strikt beperkt tot het verbeteren van de kwaliteit van het geschreven werk zoals het corrigeren van spelling en het opmaken van referenties. Het gebruik van AI op inhoudelijk niveau was volgens de studiehandleiding niet toegestaan.

Verweerster heeft appellant en diens groepsgenoten uitgenodigd voor een gesprek om op die melding van vermoedelijke fraude te reageren. Appellant en zijn groepsgenoten hebben gebruik gemaakt van de gelegenheid om op de melding van vermoedelijke fraude te reageren. Op grond van het onderzoek en het dossier van verweerster, heeft zij beslist dat sprake is van fraude en aan appellant een maatregel opgelegd.

III. Standpunten van partijen

Standpunt van appellant

Appellant kan zich niet verenigen met de vaststelling fraude en de opgelegde maatregel, met name omdat de opdracht voor de gehele groep ongeldig is verklaard en hem een fraudeaantekening is opgelegd. Volgens appellant is deze maatregel onevenredig zwaar. Daarnaast bestaat bij hem onduidelijkheid over de reikwijdte van de beslissing, in het bijzonder of alle resultaten voor het vak ongeldig zijn verklaard of uitsluitend de betreffende opdracht.

Verder stelt appellant dat de procedure niet juist is gevolgd en dat zijn toelichting tijdens het hoorgesprek onjuist is geïnterpreteerd. Hij wijst erop dat volgens de informatie op de VU-website de examinerator eerst in gesprek dient te gaan met studenten en pas bij aanhoudende twijfel een melding doet bij verweerster. Volgens appellant is hiervan afgeweken, nu de examinerator direct melding heeft gemaakt bij verweerster en in de eerste e-mail aan verweerster de vermeende onregelmatigheid al als vaststaand feit heeft gepresenteerd. In deze e-mail staat onder meer dat "AI was misused to generate the abstract" en dat een "hidden instruction" is uitgevoerd, hetgeen volgens appellant de indruk wekt dat de conclusie van misbruik van AI al was getrokken voordat hij en zijn groepsgenoten de gelegenheid kregen om te reageren.

Appellant geeft aan dat dit beeld werd bevestigd tijdens de individuele online hoorzitting. Hij heeft deze ervaren als een formaliteit, waarbij de besluitvorming feitelijk al had plaatsgevonden. Gelet op de gezagspositie van de examinerator hebben de gebruikte bewoordingen volgens appellant zwaar gewogen en verweerster in de richting van een fraudeoordeel gestuurd, zonder dat sprake was van een open en zorgvuldige beoordeling. Volgens appellant heeft de combinatie van de snelle escalatie en stellige formuleringen zijn recht om te worden gehoord wezenlijk ondermijnd en roept dit twijfel op over de zorgvuldigheid van de behandeling van de zaak.

Ten aanzien van de inhoud benadrukt appellant dat hij AI uitsluitend heeft gebruikt ter verbetering van de schrijfkwaliteit van het werk. Hij heeft de artikelen gelezen en de samenvatting zelf geschreven, maar heeft vervolgens de fout gemaakt om zijn eigen tekst samen met de opdrachtinstructie te laten controleren door AI met de vraag of zijn samenvatting aan de opdracht voldeed, waarna het AI-programma de suggestie deed om 'prospect theory' toe te voegen. Appellant stelt desgevraagd dat de suggestie om 'prospect theory' toe te voegen wel vragen bij hem opriep, maar dat de term niet irrelevant is voor het vak. Hij heeft vervolgens zelfstandig onderzoek gedaan en een passage toegevoegd over 'prospect theory'. Volgens appellant bestaat er een inhoudelijk verband tussen deze theorie en het bestudeerde artikel, dat betrekking had op reistijden van trein en vliegtuig en daarom heeft hij er bewust voor gekozen om deze term in de samenvatting op te nemen.

Appellant acht de kwalificatie van zijn handelen als fraude en de daaraan verbonden maatregel onevenredig zwaar, mede omdat hij van mening is dat zijn handelwijze binnen de kaders van de handleiding en opdrachtinstructie viel. Hij wijst erop dat de kwalificatie fraude verstrekkende gevolgen heeft, zowel academisch als persoonlijk, en geen recht doet aan de geleverde inspanningen en intenties van de groep. Appellant heeft het vak ondanks de ongeldigverklaring van deze opdracht gehaald, maar heeft ook een waarschuwing gekregen omdat fraude is vastgesteld. Die waarschuwing houdt in dat bij een volgende vaststelling fraude een zwaardere sanctie volgt. Daarom heeft appellant er belang bij dat de beslissing wordt herzien. Ook stelt appellant dat had verweerster kunnen volstaan met beoordeling van de opdracht voor zijn groepsgenoten, waarbij zijn samenvatting buiten beschouwing werd gelaten, in plaats van de opdracht voor de gehele groep ongeldig te verklaren.

Tot slot benadrukt appellant dat de opdracht ook een presentatie en beantwoording van vragen omvatte, goed voor 30% van het eindcijfer. Tijdens deze onderdelen hebben hij en zijn groepsgenoten naar eigen

zeggen blijk gegeven van inhoudelijk begrip en zelfstandig werk. Volgens appellant bieden deze prestaties voldoende basis voor een beoordeling van hun kennis en vaardigheden

Standpunt van verweerster

Verweerster handhaaft haar standpunt dat appellant fraude heeft gepleegd en dat de opgelegde maatregel terecht is. Volgens verweerster heeft appellant bij zijn ingeleverde tekst op inhoudelijke wijze gebruikgemaakt van generatieve AI, hetgeen niet is toegestaan.

Verweerster licht toe dat in de opdrachtinstructies duidelijk is omschreven in hoeverre studenten AI mochten gebruiken. Dit gebruik was uitsluitend toegestaan ter verbetering van de schrijfkwaliteit van het eigen geschreven werk, zoals bij spelling en referentie-opmaak. Inhoudelijk gebruik van AI was expliciet verboden. Ter controle hierop was in de instructies door de examinerator een verborgen opdracht opgenomen – in kleine lettergrootte – om ‘prospect theory’ te bespreken. Dit begrip komt niet voor in de beschikbare artikelen en wordt alleen opgepakt wanneer de instructies integraal in een AI-programma worden ingevoerd.

De ingeleverde opdracht van appellant bevatte echter een bespreking van ‘prospect theory’ en ‘environmental costs’ in de samenvatting van het wetenschappelijke artikel, terwijl deze begrippen niet in het originele artikel voorkomen. Dit vormde voor de examinerator aanleiding om de groep te melden bij verweerster wegens een vermoeden van fraude.

In het kader van het onderzoek zijn appellant en zijn groepsgenoten gehoord. Verweerster benadrukt dat appellant de volledige verantwoordelijkheid heeft genomen voor de samenvatting. Hij verklaarde dat hij deze zelf had geschreven en vervolgens AI had gebruikt om te beoordelen of aan de opdrachtvereisten was voldaan. Op suggestie van het AI-programma heeft hij ‘prospect theory’ toegevoegd, nadat hij daarover zelf informatie had opgezocht. Volgens appellant waren zijn groepsgenoten hiervan niet op de hoogte en heeft ieder zijn eigen bijdrage geleverd zonder het werk van anderen te controleren.

Ten aanzien van de stelling van appellant dat de procedure niet zorgvuldig is verlopen omdat de examinerator direct een melding heeft gemaakt bij verweerster en daarin de situatie omschreef als niet toegestaan AI-gebruik, wijst verweerster erop dat verweerster bij elke melding van vermoedelijke fraude zorgvuldig onderzoek doet. Het behoort tot de taak van verweerster om maatregelen te nemen bij fraude en zij moet in dat kader zorgvuldig onderzoek doen naar meldingen, alvorens zij tot een conclusie komt. Ook in het onderhavige geval heeft verweerster volgens de procedure onderzoek gedaan en zelfstandig beoordeeld of sprake was van fraude.

Verweerster acht voor de vaststelling van fraude doorslaggevend dat appellant zelf heeft erkend AI inhoudelijk te hebben gebruikt. In de opdrachtinstructies is duidelijk bepaald dat het gebruik van AI uitsluitend was toegestaan voor het verbeteren van de taal. Door AI te raadplegen met de vraag of de tekst inhoudelijk voldeed en of er nog elementen moesten worden toegevoegd, is sprake van inhoudelijke afstemming met AI. Daarmee heeft appellant het AI-programma laten meedenken over en bijdragen aan de inhoud, en heeft hij de grenzen van het toegestane gebruik overschreden. Het opnemen van begrippen die niet in het bronmateriaal voorkomen, bevestigt voor verweerster dat de toegevoegde passage niet uitsluitend op eigen kennis berust. Bovendien maakt deze werkwijze het volgens verweerster onmogelijk om het onderscheid tussen eigen werk en AI-bijdragen helder vast te stellen, waardoor de integriteit van de gehele samenvatting niet kan worden gewaarborgd.

Omdat dit een betrouwbare beoordeling van de kennis en vaardigheden van appellant verhindert, heeft verweerster vastgesteld dat sprake is van fraude zoals bepaald in artikel 20 R&R SBE 2025-2026 (hierna: R&R). In dat geval kan het betreffende tentamen ongeldig worden verklaard. Gezien de beperkte weging van de opdracht (10% van het eindcijfer) en het feit dat er niet eerder fraude is vastgesteld bij een tentamen van appellant, heeft verweerster volstaan met het ongeldig verklaren van de opdracht, zonder aanvullende maatregelen.

Tijdens een schikkingsgesprek is door verweerster verduidelijkt dat deze ongeldigverklaring uitsluitend betrekking heeft op de schrijfpdracht en niet op het gehele vak. Verweerster wijst er in dat kader op dat

alle groepsleden, op één na, uiteindelijk alsnog een voldoende voor het vak hebben behaald, waaronder appellant.

Aangezien sprake is van een groepsopdracht, is de schrijfpdracht voor de gehele groep ongeldig verklaard. Het werk kan namelijk niet meer als geheel worden beoordeeld. Verweester benadrukt daarbij dat onderscheid is gemaakt in de grondslag van de beslissing: bij appellant is fraude vastgesteld, terwijl bij de overige groepsleden sprake is van een onregelmatigheid als gevolg van die fraude, zonder dat hen een eigen fraudemaatregel is opgelegd.

IV. Overwegingen van het College

Het beroep van appellant is tijdig ingesteld en voldoet ook overigens aan de wettelijke eisen.

Het is ingevolge artikel 7.12b van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) aan verweester om onderzoek te doen naar aanleiding van een melding van een vermoeden van fraude bij toetsing. Ingevolge artikel 7.12b, lid 3 van de WHW heeft verweester daartoe een regeling vastgesteld, te weten de R&R.

Het College overweegt met betrekking tot deze bevoegdheid dat het de examinerator vrijstaat om, voorafgaand aan een melding, met studenten in gesprek te gaan over een vermoeden van fraude. Een dergelijk gesprek is echter geen vereiste op grond van de WHW. De omstandigheid dat een dergelijk gesprek mogelijk is, doet dan ook niet af aan de bevoegdheid om een vermoeden van fraude rechtstreeks aan verweester voor te leggen, nu zij het bevoegde orgaan is tot het nemen van maatregelen in geval van fraude.

Het gaat in dit beroep om de vaststelling van fraude in de schrijfpdracht Paper review van het vak Transport Economics. Verweester heeft bepaald dat er sprake is van fraude, omdat appellant in de samenvatting van de schrijfpdracht gebruik heeft gemaakt van AI-hulpmiddel op een wijze die volgens de studiehandleiding niet is toegestaan.

Op grond van artikel 20a R&R wordt onder fraude verstaan ieder handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over diens kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt. In artikel 20b, vijfde lid, aanhef en onder b, R&R is nader bepaald dat in ieder geval als fraude wordt aangemerkt: “Presenting work produced with the aid of artificial intelligence (AI) as one's own. In the course manual, the use of AI can be explicitly permitted under certain conditions”.

In opdrachtinstructies van de schrijfpdracht Paper review is het volgende opgenomen.

Use of AI

“As stated in the Course Manual, you are allowed to use generative AI only to enhance the quality of writing. Specifically, you are required to complete this assignment independently and should refrain from using AI generated output to substitute your work. Excluded are, for example, the use of AI to conduct literature search, writing text, and reporting. You can use (AI) tools to correct English and format reference lists, but you remain responsible for your work.”

Het College stelt op grond van het dossier en de toelichting ter zitting vast dat buiten redelijke twijfel is komen vast te staan dat appellant fraude heeft gepleegd. Appellant heeft aangevoerd dat hij de samenvatting van de schrijfpdracht zelf heeft opgesteld en deze, samen met de opdrachtinstructie, heeft ingevoerd in een AI-programma om te controleren of aan de gestelde voorwaarden werd voldaan. Daarbij heeft appellant verklaard dat het AI-programma de suggestie deed om ‘prospect theory’ toe te voegen. Appellant heeft vervolgens, na eigen online onderzoek en vanwege de vermeende relevantie, ervoor gekozen om hierover tekst in de samenvatting op te nemen.

Het College volgt verweester in haar standpunt dat deze werkwijze niet valt binnen het toegestane gebruik van AI voor de schrijfpdracht. Door het AI-programma te raadplegen met de vraag of de tekst inhoudelijk voldeed en of aanvullingen nodig waren, heeft appellant het programma laten meedenken over en

bijdragen aan de inhoud van de samenvatting. Daarmee heeft appellant de grenzen van het toegestane gebruik overschreden. Ook volgt het College verweerster in de stelling dat de omstandigheid dat in de samenvatting begrippen zijn opgenomen die niet in het bronmateriaal, de te bekritisieren artikelen, voorkomen een aanwijzing vormt dat dit onderdeel niet uitsluitend op eigen kennis berust en het gebruik van het AI-programma van invloed is geweest op het inhoudelijke werk van appellant.

Ten aanzien van de opgelegde maatregelen overweegt het College dat deze in overeenstemming zijn met de R&R en deugdelijk zijn gemotiveerd. Verweerster heeft daarbij in aanmerking genomen dat appellant heeft gesteld verantwoordelijk te zijn voor het betreffende onderdeel en verweerster heeft bij het nemen van een beslissing een onderscheid gemaakt ten opzichte van de groepsleden. Alleen ten aanzien van appellant is fraude vastgesteld, is de schrijfplicht ongeldig verklaard en is een waarschuwing gegeven. Voorts heeft verweerster rekening gehouden met het aandeel van de schrijfplicht binnen het vak door uitsluitend het betreffende onderdeel ongeldig te verklaren en appellant niet uit te sluiten van deelname aan andere tentamens. Tevens heeft verweerster in beroep gemotiveerd waarom beoordeling van de opdracht voor de groepsleden niet mogelijk is, nu sprake is van een integrale toets waarbij onderdelen niet afzonderlijk kunnen worden beoordeeld.

Gelet op het voorgaande is het College van oordeel dat de opgelegde maatregelen passend en geboden zijn.

Bovenstaande overwegingen leiden tot de volgende uitspraak.

V. Uitspraak

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 24 juni 2026, door mr. M. van Bruggen, voorzitter, dr. A.J.M. Ligtenberg en R.A. Brouwer, leden, in aanwezigheid van mr. S.A. Snoeren, secretaris.

mr. M. van Bruggen,
voorzitter

mr. S.A. Snoeren,
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Er kan gebruik worden gemaakt van een webformulier voor Veilig Mailen. Er is griffierecht verschuldigd. Zie www.raadvanstate.nl/studentenzaken.